

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ Β – ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ (1453-1821)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η θρησκευτική και η πολιτική οργάνωση των Ελλήνων

Μετά την κατάκτηση των ελληνικών περιοχών από τους Οθωμανούς, η βυζαντινή διοίκηση καταργήθηκε, αλλά το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης συνέχισε να λειτουργεί. Ο Πατριάρχης έγινε όχι μόνο θρησκευτικός ηγέτης, αλλά και εκπρόσωπος όλων των Ορθόδοξων Χριστιανών. Η Εκκλησία ανέλαβε πολλές ευθύνες, και ίδρυσε σχολεία.

Μερικοί κληρικοί θεωρούσαν την τουρκική κυριαρχία τιμωρία από τον Θεό, ενώ άλλοι, όπως ο Πατριάρχης Νεόφυτος Β΄, επηρεάστηκαν από ευρωπαϊκές ιδέες και πίστευαν στην ανάγκη ελευθερίας. Παράλληλα, καλλιεργήθηκαν σχέσεις με τη Ρωσία, που θεωρήθηκε «ξανθό γένος»* και ελπίδα για απελευθέρωση.

Οι **Φαναριώτες**, μορφωμένες και πλούσιες ελληνικές οικογένειες του Φαναριού στην Κωνσταντινούπολη, κατείχαν σημαντικά αξιώματα στην οθωμανική διοίκηση, αλλά εξαρτιόνταν από τη διάθεση του Σουλτάνου.

Τέλος, σημαντικό ρόλο είχαν και οι **κοινοτικοί άρχοντες** (προεστοί, δημογέροντες, κοτζαμπάσηδες), που διοικούσαν τις κοινότητες, μάζευαν φόρους και φρόντιζαν για τα τοπικά ζητήματα. Πολλοί από αυτούς απέκτησαν μεγάλη εξουσία και πλούτο με τον καιρό.

«Ξανθό γένος»: Φράση που συναντάται συχνά σε κείμενα της περιόδου της Τουρκοκρατίας και έχει το νόημα ενός ισχυρού λαού με ξανθά μαλλιά, ο οποίος θα βοηθούσε στην απελευθέρωση του Γένους.

Ερωτήσεις:

1. Ποιος ήταν ο ρόλος της εκκλησίας κατά την Τουρκοκρατία;
2. Τι αρμοδιότητες είχε ο Πατριάρχης, εκτός από τα θρησκευτικά του καθήκοντα;
3. Ποιοι ήταν οι Φαναριώτες και ποια ήταν η θέση τους στην οθωμανική διοίκηση;
4. Ποιοι ήταν οι κοινοτικοί άρχοντες και τι καθήκοντα είχαν;